

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ T. B., nar. X.**, bývajúceho v Ž., **2/ Ing. T. B., nar. X.**, bývajúceho v Ž., **3/ Ing. A. V., nar. X.**, bývajúcej v B., všetci zastúpení Mgr. Miroslavom Hanecom, advokátom v Žiline, Hruštiny č. X., proti žalovanej **AGROPOINT, s.r.o.**, so sídlom v Žiline, Pri celulózke č. 1555/68, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., so sídlom vo Veľkom Slavkove, Školská č. 257, **o zaplatenie 39 150,39 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 14 C 442/2007, o dovolaniach žalobcov a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. júna 2011 sp. zn. 10 Co 366/2010 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov **o d m i e t a .**

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a .**

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Žilina 28. decembra 2007 sa žalobcovia domáhali proti žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia, a to žalobcovi 1/ vo výške 34 109,11 Eur (1 027 571,-- Sk) a žalobcom 2/ a 3/ vo výške po 2 520,64 Eur (75 936,85,-- Sk). Žalobu odôvodnili tým, že žalovaná v období od 1. januára 2006 do 31. decembra 2006 užívala bez právneho dôvodu a bez poskytnutia odplaty pozemky, nachádzajúce sa v kat. úz. T., zapísané Správou katastra Žilina na LV č. X., a to parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 2042 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoria vo výmere 7304 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoria vo výmere 18048 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoria vo výmere 13 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoria vo výmere 20 m², parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 3024 m², parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 21 m²,

parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 2750 m², parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 678 m², parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 24357 m², parc. č. X., orná pôda vo výmere 2381 m², parc. č. X., orná pôda vo výmere 2612 m², parc. č. X., orná pôda vo výmere 9981 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 185 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 664 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 611 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 258 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 292 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 28 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 339 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 7 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 263 m², parc. č. X., zast. plochy a nádvoría vo výmere 5 m², parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 3520 m², parc. č. X., trvalé trávne porasty vo výmere 222 m² (ďalej len „pozemky“), ktorých podielovým spoluvlastníkom bol žalobca 1/ v podiele ½ v období od 1. januára 2006 do 14. novembra 2006 a žalobcovia 2/ a 3/ každý v podiele ¼ v období od 15. novembra 2006 do 31. decembra 2006.

Okresný súd Žilina rozsudkom z 3. decembra 2009 č.k. 14 C 442/2007-175 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7 026,07 Eur a žalobcovi 2/ a 3/ každému po 68,95 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcom uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v sume 1 630,85 Eur na účet jej právneho zástupcu do troch dní. Doplnčacím rozsudkom z 24. augusta 2010 č.k. 14 C 442/2007-230 doplnil svoj rozsudok tak, že zamietol žalobu žalobcu 1/ v časti o zaplatenie 27 083,04 Eur a žalobcov 2/ a 3/ v časti o zaplatenie po 2 451,69 Eur a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania v tejto časti. Uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalobca 1/ bol spoluvlastníkom predmetných pozemkov v období od 1. januára 2006 do 14. novembra 2006 v podiele ½ a žalobcovia 2/ a 3/ boli. spoluvlastníkmi týchto pozemkov v období od 15. novembra 2006 do 31. decembra 2006, každý v podiele ¼. Na základe vykonaného dokazovania listinami, vrátane predložených znaleckých posudkov týkajúcich sa výpočtu nájmu za jednotlivé parcely, výsluchom svedkov, účastníkov a ohliadkou na mieste samom dospel k záveru, že žalovaná sa podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodne obohatila na úkor žalobcov, keď užívala parcely č. X., X., X. a č. X. uskladňovaním na nich svojej techniky, hnaním dobytká a prechádzaním cez tieto parcely a parcelu č. X. obhospodarovaním za účelom poľnohospodárskej prvovýroby bez akéhokoľvek oprávnenia, čím ušetrila to, čo by musela vynaložiť na odplatu za ich užívanie za obdobných podmienok. Výšku náhrady za užívanie pozemkov žalobcov súd určil vlastnou úvahou, berúc ohľad na výsledky dokazovania. Pri stanovení výšky obohatenia rozlišoval parcely, ktoré boli užívané na priame

obhospodarovanie poľnohospodárskou výrobou (kosenie, sadenie, siatie, pasienky) a parcely, ktoré boli užívané za účelom prechodu, hnania dobytká, uskladňovania techniky, garážovania a skladovania materiálu. Okrem účelu užívania prihliadol na skutočnosť, do akej miery boli parcely užívané žalovanou, či v plnom alebo čiastočnom rozsahu a či výlučne iba žalovanou. Vychádzal tiež z hodnôt určených znaleckými posudkami predloženými žalobcami, pričom zohľadnil osobitý spôsob užívania parcel podnikaním pri nižšej miere rentability, resp. ziskovosti poľnohospodárskej výroby. Pretože okresným súdom vypočítaná a priznaná náhrada bola nižšia, než požadovali žalobcovia, nad priznaný rozsah náhrady žalobu žalobcov, ohľadom týchto parcel, zamietol. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaná užívala aj parcely č. X., X., X., X., X., X. a X., preto v tejto časti žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia musí byť nepochybne preukázané obohatenie žalovanej na úkor žalobcov užívaním parcel a rozsah ich užívania. Keď žalobcovia okrem tvrdenia nepredložili v konaní súdu žiaden iný dôkaz, okresný súd mal za to, že bezdôvodné obohatenie nemôže vzniknúť len tým, že pozemok sa nachádza v areáli dvora, kde mala žalovaná možnosť pozemok využívať. Poukázal na to, že bezdôvodné obohatenie vzniká len faktickým užívaním a nie náhodným prechodom, pričom od vzniku bezdôvodného obohatenia, ktoré sa musí prejaviť na strane povinnej osoby nárastom alebo ušetrením prostriedkov je potrebné odlišovať vznik škody, ktorá môže vzniknúť vlastníkovi veci najmä titulom ušlého zisku a tieto dva nároky nemožno stotožňovať. Okresný súd zamietol žalobu žalobcov v celom rozsahu aj ohľadom parcel, ktoré sú zastavanými plochami a nádvoriami (č. X., X., X., X., X., X., X., X. X., X., X. a X.). Žalovanú nepovažoval za pasívne vecne legitimovanú v tejto časti, keďže žalobcovia nepreukázali jej vlastnícke právo k stavbám na týchto parcelách, ktoré užívala na základe dohody s podielníkmi, takže tu sa žalovaná nemohla obohatiť, lebo neužívala parcely, ale stavby na nich zriadené, ktorých vlastníkom žalobcovia nie sú. V danom prípade ide o stret dvoch vlastníckych práv, vlastníka stavby a vlastníka pozemku na ktorom je postavená stavba a žalobcovia majú možnosť domáhať sa ochrany proti vlastníkovi stavieb podľa § 135c Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Žiline na odvolanie všetkých účastníkov konania rozsudkom zo 16. júna 2011 sp. zn. 10 Co 366/2010 rozsudok okresného súdu v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7 026,08 Eur a žalobcom 2/ a 3/ po 519,26 Eur do troch dní. Žalobu žalobcu 1/ v časti o zaplatenie sumy 27 083,04 Eur a žalobcov 2/ a 3/ v časti o zaplatenie sumy po 2 001,41 Eur zamietol. Žalobcom uložil

povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v sume 1 773,23 Eur na účet jej právneho zástupcu do troch dní a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcom trovy právneho zastúpenia v súvislosti s vydaním doplniaceho rozsudku v sume 422,23 Eur na účet ich právneho zástupcu do troch dní. Krajský súd sa vo vzťahu k žalobcovi 1/ v celom rozsahu stotožnil s právnymi a skutkovými závermi súdu prvého stupňa v časti zamietnutia žaloby a taktiež s jeho právnymi a skutkovými závermi v časti, v ktorej mu priznal peňažnú náhradu za užívanie parciel vo výške, ku ktorej dospel voľnou úvahou aplikujúc § 136 O.s.p. Zdôraznil, že postup podľa § 136 O.s.p. bol opodstatnený, nakoľko výšku nároku bolo možné v prejednávanej veci zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Aj podľa jeho názoru bolo možné výšku náhrady za užívanie parciel žalovanou zistiť s nepomernými ťažkosťami vzhľadom na to, že niektoré parcely sú užívané aj inými nájomcami a tiež s prihliadnutím na výšku platieb nájomného v zmysle nájomných zmlúv uzatvorených s inými subjektmi a u parciel, ktoré slúžia pre poľnohospodársku výrobu aj vzhľadom na to, že táto výroba je vykonávaná v extrémnych podmienkach severného Slovenska, kde výroba je vysoko nákladová a zisky z výnosov sú nízke. Všetky tieto okolnosti podľa názoru krajského súdu okresný súd v ich vzájomnej súvislosti aj vyhodnotil, zdôvodnil a vzhľadom na komplikovanosť a náročnosť zistenia výšky náhrady, si zvolil zákonom dovolený a optimálny postup, pričom prihliadal i na závery znaleckých posudkov a u poľnohospodárskych pozemkov prihliadal aj na obsahové znenie § 10 zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov v tom zmysle, aby sumu náhrady za užívanie parciel (výšku bezdôvodného obohatenia) nestanovil sumou nižšou ako je stanovená v § 10 ods. 1 tohto zákona. Dôvodom zmeny rozsudku okresného súdu v časti týkajúcej sa žalobcov 2/ a 3/ bola len okolnosť, že napriek správny úvahám o spôsobe určenia výšky bezdôvodného obohatenia, okresný súd konečnú výšku náhrady nesprávne spočítal a následne nepriznal týmto žalobcom peňažnú náhradu v správnej výške, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia správne vypočítané náhrady za jednotlivé parcely opomenul všetky spočítať, ktoré pochybenie správnym spočítaním všetkých súm napravil odvolací súd. Pretože táto nedôslednosť okresného súdu mala dopad aj na súvisiaci výrok, ktorým okresný súd žalobu žalobcov 2/ a 3/ voči žalovanej zamietol, krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súdu i v tejto časti. Krajský súd tak žalobcom priznal náhradu za užívanie ich parciel žalovanou na tom istom skutkovom základe ako okresný súd, z tých istých dôvodov, za rovnaké obdobie, z rovnakého právneho dôvodu, pri výpočte náhrady vychádzal z tej istej úvahy ako okresný súd. Zmena jeho rozhodnutia tak spočívala iba v priznaní vyššej náhrady žalobcom 2/ a 3/ z dôvodu odstránenia počítacej chyby ktorej sa dopustil okresný súd.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia aj žalovaná.

Žalobcovia podali dovolanie s poukazom na ustanovenie § 237 a § 238 ods. 1 O.s.p. a z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/, § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhli rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa ich názoru im bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, z ktorého dôvodu je nepreskúmateľné. Ďalej namietali nevykonanie nimi navrhnutých dôkazov a nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie, vrátane voľnej úvahy ohľadom určenia výšky náhrady za užívanie 1 m² pozemku.

Žalovaná podala dovolanie proti I. a IV. výroku rozsudku krajského súdu s poukazom na § 237 a § 238 ods. 1 O.s.p. a odôvodnila ho ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/, § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Navrhla rozsudok krajského súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.) a či sú podané oprávnenými osobami, resp. či sú subjektívne prípustné. Dospel pritom k záveru, že dovolania smerujú proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie sú prípustné, preto ich treba odmietnuť.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Jeho úpravou v občianskom súdnom konaní je dotknutý princíp nezmeniteľnosti a záväznosti rozhodnutí súdov, ktoré nadobudli právoplatnosť. Dovoláním preto možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon výslovne pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom podaného dovolania i včas uplatnenými dovolacími dôvodmi. Dovolacie dôvody, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, dovolací súd pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ

označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom.

Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 237 a § 238 O.s.p. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (238 ods. 3 O.s.p.).

Dovolatelia v prejednávanej veci prípustnosť dovolania vyvodili z názoru, že v prejednávanej veci ide v celom rozsahu o zmeňujúce rozhodnutie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu vo vzťahu k žalobcovi 1/ (priznal mu to isté čo súd prvého stupňa a v rovnakom rozsahu jeho žalobu zamietol) a vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ išlo o potvrdzujúci rozsudok vo vyhovujúcej časti do sumy 68,94 Eur a v zamietajúcej časti do sumy 2 001,41 Eur a o zmeňujúci rozsudok v časti do sumy 450,29 Eur, ktorá zmena však bola v prospech žalobcov 2/ a 3/ (odvolací súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť každému namiesto po 68,94 Eur, sumu po 519,23 Eur).

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 243b ods. 5 vety prvej O.s.p., ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne.

K dovolaniu žalobcov 1/ až 3/ :

Dovoláním žalobcu 1/ je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý vo vzťahu k nemu nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Prípustnosť jeho dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva. Rozsudok odvolacieho súdu je totiž vo vzťahu k nemu vo všetkých výrokoch rozsudkom potvrdzujúcim a nevykazuje znaky rozsudku podľa § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. Na podanie dovolania proti výrokom týkajúcich sa žalobcov 2/ a 3/ je žalobca 1/ osobou neoprávnenou (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), pretože v prejednávanej veci sa nejedná o spoločné právo žalobcov.

Pokiaľ ide o dovolanie žalobcov 2/ a 3/, je nimi napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý vo vzťahu k nim v potvrdzujúcich výrokoch (por. vyššie uvedené) taktiež nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Navyše, ohľadom výrokov týkajúcich sa žalobcu 1/ je ich dovolanie taktiež podané neoprávnenými osobami (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). V časti, v ktorej dovolaním napadli výrok odvolacieho súdu, ktorým im bola priznaná peňažná náhrada nad sumu priznanú súdom prvého stupňa (68,94 Eur) do sumy 519,23 Eur a v časti, v ktorej bola ich žaloba zamietnutá v menšom rozsahu ako súdom prvého stupňa (450,29 Eur), ide o zmeňujúci rozsudok, ktorý však vyznel v ich prospech, v dôsledku čoho je ich dovolanie proti zmeňujúcej časti rozhodnutia odvolacieho súdu subjektívne neprípustné, pretože im bolo takýmto výrokom priznané viac, než súdom prvého stupňa a v tejto časti bolo ich žalobe vyhovené.

V tej súvislosti je potrebné ohľadom potvrdzujúcich výrokov rozsudku odvolacieho súdu uviesť, to, že i keď odvolací súd označí svoje rozhodnutie ako zmeňujúce, neznamená to bez ďalšieho, že o zmeňujúce rozhodnutie aj skutočne ide. Zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa totiž nemožno vyvodíť len z formálneho označenia výroku rozhodnutia, ale predovšetkým z porovnania jeho vecného obsahu a obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že prípustnosť dovolania

je proti zmeňujúcemu rozsudku založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. Súdna prax dospela už skôr k záveru, že pre úvahu, či ide o rozsudok zmeňujúci, je rozhodujúce nie to, ako ho odvolací súd označil a či formálne rozhodol podľa § 220 O.s.p. alebo či postupoval podľa § 219 O.s.p., ale to, či posúdil práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov konania po obsahovej stránke inak než súd prvého stupňa (por. napr. R 12/1994, rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 182/2009, sp. zn. 3 Cdo 137/2004). O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti, významné pre rozhodnutie veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštituujujúci alebo deklarujujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, tak nie je významné formálne hľadisko, ale obsahové hľadisko. Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako, nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok. V prejednávanej veci krajský súd síce formálne označil výrok svojho rozhodnutia vo veci samej ako „zmeňujúci“ rozsudok, avšak porovnaním vecného obsahu rozhodnutí oboch súdov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že ide o potvrdzujúce rozhodnutie krajského súdu, ktorým sa tento stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa vo vyššie uvedených potvrdzujúcich výrokoch.

V súvislosti s potvrdzujúcimi výrokmi odvolacieho súdu však neboli splnené ani ďalšie podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 238 O.s.p. Dovolací súd totiž nevyslovil právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť (§ 238 ods. 2 O.s.p.). V preskúmvanej veci nejde ani o potvrdzujúci rozsudok, v ktorom odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Keďže dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedený v § 238 ods. 1,2 a 3 O.s.p., je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

Dovolanie žalobcov proti potvrdzujúcim výrokom rozsudku odvolacieho súdu by vzhľadom na uvedený záver bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., ku ktorým je dovolací súd povinný prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Žalobcovia v dovolaní nenamietali, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť ich dovolania preto ani z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné právo, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzovali žalobcovia z toho, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že súdy nevykonali všetky nimi navrhované dôkazy, že z vykonaného dokazovania vyvodili nesprávne skutkové závery a že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné.

K námietke dovolateľov, že súd nevykonal všetky nimi navrhnuté dôkazy, dovolací súd uvádza, že Občiansky súdny poriadok síce ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok neúplnosť skutkových zistení (vedúcu k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.; v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. S poukazom na obsahovo zhodné závery, ku ktorým dospel dovolací súd aj v prejednávanej veci, možno preto konštatovať, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000). Dovolací súd môže v dovolacom konaní prihliadnuť k takýmto namietaným nedostatkom, ktoré zakladajú vadu podľa § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (nie vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p.) len v prípade, ak je splnený základný predpoklad prípustnosti dovolania (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Žalobcovia ďalej namietali, že odvolací súd zistené skutočnosti nesprávne vyhodnotil a z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne skutkové závery a tieto po právnej stránke nesprávne posúdil. Aj v tomto prípade ide o námietky, ktoré i keby boli opodstatnené (dovolací súd sa ich dôvodnosťou nemohol zaoberať), by nezakladali procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p., zakladajúcu prípustnosť ich dovolania podľa tohto ustanovenia.

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu síce vecne nesprávne, no táto skutočnosť nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil ani vadu, ktorá podľa tvrdenia žalobcov (tiež aj žalovanej) mala spočívať v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Podľa § 219 ods. 1 až 3 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne iba o základe prejednávanej veci, odvolací súd môže rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť len o jeho základe. Odvolací súd postupoval v súlade s týmto ustanovením O.s.p., keď v časti, v ktorej sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, pričom poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré doplnil. Rozhodnutie v zmeňujúcej časti, ktorá zmena v podstate spočívala len v odstránení chyby okresného súdu v počítaní, odvolací súd náležite skutkovo i právne odôvodnil. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 až 3 O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobcov smerovalo jednak proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorým nie je procesne prípustné podľa § 238 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. z dôvodu jeho podania jednak neoprávnenými osobami a jednak jeho subjektívnej neprípustnosti a v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ohľadom potvrdzujúcej časti výrokov odvolacieho súdu, keď neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcov 1/ až 3/ ako neprípustné odmietol (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p.). Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) sa dovolací súd vzhľadom na uvedené nemohol zaoberať, i keď nesprávne právne posúdenie veci je relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť

rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), nimi vytýkané nesprávne právne posúdenie by malo za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladalo by ale prípustnosť dovolania. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné.

K dovolaniu žalovanej :

Žalovaná podala dovolanie proti I. a IV. výroku rozsudku odvolacieho súdu.

Pokiaľ ide o jej dovolanie proti I. výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcom peňažnú náhradu, dovolací súd poukazuje na vyššie uvedené odôvodnenie svojho rozhodnutia pokiaľ ide o vysporiadanie sa s otázkou prípustnosti dovolania proti potvrdzujúcim častiam tohto výroku, proti ktorým je dovolanie neprípustné.

Ohľadom zmeňujúcej časti tohto výroku odvolacieho súdu odvolací súd uvádza nasledovné :

Podľa § 238 ods. 5 prvej a tretej vety O.s.p., dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desat'násobku minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Občiansky súdny poriadok v prípadoch, na ktoré dopadá § 238 ods. 5 O.s.p. vylúčil prípustnosť dovolania proti rozsudkom. Preto i keby dovolanie smerovalo proti rozsudkom uvedeným v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (v prejednávanej veci proti rozsudku uvedenému v § 238 ods. 1 O.s.p.), zo zákona je vylúčená prípustnosť dovolania.

V predmetnej veci okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7 026,07 Eur, žalobcom 2/ a 3/ sumu po 68,95 Eur, pričom vo zvyšku žalobu zamietol. Na odvolanie všetkých účastníkov konania odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7 026,07 Eur

a žalobcom 2/ a 3/ po 68,95 Eur a navyiac týmto priznal ešte sumu po 450,28 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Zmena rozhodnutia súdu prvého stupňa tak spočívala v priznaní vyššej sumy u žalobcov 2/ a 3/ u každého o 450,29 Eur. So zreteľom na ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p. bolo treba vyriešiť otázku, či prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu výroku nie je vylúčená výškou peňažného plnenia, o ktorom bolo rozhodnuté odvolacím súdom.

Minimálna mzda podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde, účinného ku dňu podania žaloby 28. decembra 2007 bola 268,87 Eur (8 100,-- Sk). Jej trojnásobok (§ 238 ods. 5 O.s.p) predstavuje sumu 806,61 Eur (24 300,-- Sk). Dovolanie žalovanej teda smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (450,28 Eur u žalobcu 2/ a 450,28 Eur u žalobcu 3/ - keďže sa nejedná o spoločné právo). Na danú vec sa preto vzťahuje § 238 ods. 5 O.s.p., ktorý prípustnosť dovolania vylučuje aj v prípade zmeňujúceho rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov vyššie uvedených dospel k záveru, že v prejednávanej veci je aj dovolanie žalovanej procesne neprípustné a vady konania podľa § 237 O.s.p. zistené neboli, z ktorého dôvodu jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Žalovaná dovolaním napadla tiež IV. výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu trov konania, ktoré im vznikli na právnom zastúpení v súvislosti s vydaním dopĺňacieho rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, tento výrok sa síce stáva súčasťou výroku rozsudku, ale nestráca povahu rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu treba prípustnosť dovolania žalovanej smerujúceho proti výroku o trovách konania posudzovať podľa ustanovení § 239 O.s.p., ktoré upravujú prípustnosť dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

Podľa § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p., je síce dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, avšak podľa § 239 ods. 3 O.s.p. toto ustanovenie neplatí, ak ide o uznesenie o trovách konania.

Z dôvodu, že v danej veci dovolanie smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, majúceho povahu rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania, dovolanie nie je podľa § 239 ods. 3 O.s.p. prípustné. Keďže Občiansky súdny poriadok v § 236 ods. 1 výslovne ustanovuje, že dovolanie je prípustné len proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa, dovolací súd musí konštatovať, že dovolanie proti takémuto rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je prípustné. Pretože neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ako neprípustné v tejto časti odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júla 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Mgr. Patrícia Špacírová